

Botero : Κορίτσι με κουκλά

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ 11^{ΟΥ}

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Παιδιά που Κλέβουν...

T. 112 11- 11- 2016

Αχ! τι παλιόπαιδο!*

Ο Μίνως σας, 6 χρόνων, έβγαλε στη τσέπη του στο σουπερμάρκετ ένα μικρό αυτοκινητάκι που δεν σας ζήτησε να πληρώσετε. Το ανακαλύψατε όταν έχετε ήδη απομακρυνθεί.

Πώς να δράσετε:

Επιστρέψτε αμέσως στο μαγαζί το αυτοκινητάκι. Αν έχετε απομακρυνθεί πολύ, τηλεφωνήστε στο σουπερ-μάρκετ αμέσως μόλις φτάσετε στο σπίτι. Πάρτε το αυτοκινητάκι από το παιδί, δηλώνοντας ότι πρέπει να το επιστρέψετε με πρώτη ευκαιρία. Ρωτήστε τον γιατί πήρε κάτι που δεν είναι δικό του. Σ' αυτήν την ηλικία τα παιδιά έχουν συναίσθηση της ιδιοκτησίας. Εξηγήστε ότι ο καθένας έχει δικά του πράγματα που δεν πρέπει να τα παίρνουμε χωρίς να πάρουμε την άδεια του. Πώς θα ένιωθε αν κάποιος έμπαινε στο δωμάτιό του κι έπαιρνε ένα από τα παιχνίδια του; Συζητήστε μαζί του. Κάντε του διάλεξη περί προσωπικής ιδιοκτησίας αλλά όχι θυμωμένα ούτε ντροπιασμένα. Μάλλον, απορώντας που δεν τα ήξερε αυτά τα βασικά πράγματα!

Αποφύγετε

Να κάνετε μεν τη διάλεξη περί ιδιοκτησίας αλλά να αγοράσετε το αυτοκινητάκι.

Να αμελήσετε το τηλεφώνημα στο σουπερμάρκετ με το σκεπτικό ότι θα γυρίσετε το αυτοκινητάκι την επομένη.

Να μιλήσετε για συνέπειες τύπου «θα μας πιάσουν και θα μας βάλουν φυλακή» «Θα μας σκοτώσει η ταμίας αν το πάρει είδηση». Αφήνετε έτσι ανοιχτό το ενδεχόμενο υπεξαίρεσης ξένης περιουσίας όταν έχει εξασφαλιστεί η ατιμωρησία. Όμως εσείς θέλετε το παιδί να μην κλέβει «επειδή δεν είναι σωστό» όχι γιατί φοβάται μην αποκαλυφθεί.

Να ξεχάσετε να επιστρέψετε το αυτοκινητάκι στο σουπερμάρκετ ή να το επιστρέψετε χωρίς να το δει το παιδί.

Να κατηγορήσετε το παιδί δημόσια ως κλέφτη. Κατηγορήστε την συμπεριφορά, την πράξη, όχι το παιδί.

Να νιώσετε ντροπή και ανησυχία που το παιδί σας «κλέβει». Όλα τα παιδιά κλέβουν κάποια στιγμή. Τα παιχνίδια του ιατρού μου έχουν κυκλοφορήσει σε πάρα πολλά σπίτια. Οι γονείς, μου το ομολογούσαν καταντροπιασμένοι. Κάθε φορά φρόντιζα να τους καθησυχάσω ότι «δεν πειράζει» αλλά ζητούσα να πω στο παιδί η ίδια ότι «πειράζει, πολύ στενοχωρήθηκα που έχασα το παιχνιδάκι, παρακαλώ να μου το φέρει πίσω το συντομότερο και άλλη φορά αν θέλει να “δανειστεί” κάτι να μου το ζητήσει πρώτα».

Να βοηθηθείτε ότι το παιδί «έχει κακό χαρακτήρα» και θα παγιώσει τη συμπεριφορά. Ακόμη κι αν «υποτροπιάζει» να είστε σίγουροι ότι τελικά θα τα καταφέρετε να σταματήσει. Εκτός ...αν εσείς συνηθίζετε να παίρνετε τασάκια ή κουταλάκια (αναμνηστικά) από τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια. Τότε, ναι, θα έχετε πρόβλημα να το πείσετε με θεωρίες περί σεβασμού της ατομικής και της δημόσιας ιδιοκτησίας. ...

* Πηγή: Ελένη Βαλάση - Αδάμ (Παιδίατρος): Γονιός δε γεννιέσαι, γίνεσαι. Εκδόσεις Ελίξ, γ.γ., σ. 28

Γιατί τα παιδιά κλέβουν; **

Είναι φορές που στην "καριέρα" του ως γονιός έρχεται κανείς αντιμέτωπος με μια μικρή αλήθεια που τον κάνει να ρωτήσει το παιδί του "πού το βρήκες αυτό;". Το φαινόμενο των παιδιών και των εφήβων που "παίρνουν" από φιλικά ή συγγενικά σπίτια πράγματα που δεν τους ανήκουν, χωρίς σκοπό να τα επιστρέψουν, ή ακόμα και από μαγαζιά χωρίς να πληρώσουν, είναι αρκετά συχνό. Και βέβαια, είναι επίσης αρκετά ανησυχητικό. Οι γονείς ανησυχούν για τους λόγους που έκαναν το παιδί να κλέψει και αναρωτιούνται αν το παιδί τους έχει κακοποιά στοιχεία στην προσωπικότητά του. Το πρόβλημα αυτό έχει διαφορετικές διαστάσεις ανάλογα με την ηλικία του παιδιού.

Προσχολική ηλικία

Για τα πολύ μικρά παιδιά είναι μέσα στα πλαίσια του κανονικού ν' απλώσουν το χεράκι τους και να πάρουν κάτι που τους αρέσει, αλλά δεν τους ανήκει. Μέχρι τεσσάρων-πέντε ετών το παιδί δεν έχει ξεκαθαρίσει την έννοια του κλεψίματος, όταν παίρνει κάτι που ανήκει σε άλλο άτομο.

Ψυχολογικά, λειτουργεί ακόμα κάτω από την εγωκεντρική σκοπιά της ανάπτυξης και αντιλαμβάνεται τον κόσμο αποκλειστικά μέσα από τον εαυτό του και τις ανάγκες του και όχι βάσει των αναγκών των άλλων.

Τα πολύ μικρά παιδιά επίσης δεν καταλαβαίνουν ότι τα πράγματα κοστίζουν χρήματα και ότι δεν είναι σωστό να πάρουμε κάτι χωρίς να το πληρώσουμε.

Σχολική ηλικία

Τα παιδιά δημοτικού σχολείου γνωρίζουν το σωστό και το λάθος και έχουν μάθει ότι δεν είναι σωστό να παίρνουμε πράγματα από τα καταστήματα χωρίς να τα πληρώσουμε ή να παίρνουμε πράγματα που ανήκουν σε άλλους. Γνωρίζουν ότι υπάρχουν συνέπειες αυτής της πράξης μέσα στην οικογένεια, αλλά συνήθως δεν ξέρουν για τις ευρύτερες συνέπειες.

Παρόλα αυτά, ο λόγος που μπορεί να καταφύγουν σε τέτοια συμπεριφορά είναι ότι δεν έχουν αναπτύξει τους μηχανισμούς του αυτοελέγχου που είναι απαραίτητοι για να μην περάσουν από την επιθυμία απόκτησης ενός πράγματος στην απόκτησή του με λανθασμένο τρόπο.

Εφηβεία

Στην εφηβική ηλικία, τα παιδιά μπορεί να αρχίσουν να κλέβουν για διαφορετικούς λόγους. Η ίδια η πράξη μπορεί να λειτουργεί ως διεγερτικό και να τους ανεβάζει την αδρεναλίνη, κάνοντάς τους να νιώθουν έντονα συναισθήματα, που προέρχονται από τον αρχικό κίνδυνο και την ανακούφιση του ότι δεν πιάστηκαν.

Ένας άλλος λόγος που οι έφηβοι μπορεί να αρχίσουν να κλέβουν έχει να κάνει με την ομάδα των συνομηλίκων και τις πιέσεις που ο έφηβος δέχεται από αυτή. Προκειμένου ο έφηβος να γίνει αποδεκτός και να κερδίσει το σεβασμό των άλλων μελών -"προτύπων" της ομάδας, αρχίζει να κλέβει για να δείξει ότι μπορεί κι αυτός να το κάνει, ότι είναι αρκετά ικανός για να γίνει αποδεκτός από την ομάδα αυτή.

Οι βαθύτεροι ψυχολογικοί λόγοι που οδηγούν στο κλέψιμο

Υπάρχουν όμως και βαθύτεροι, πιο σύνθετοι ψυχολογικοί λόγοι που μπορεί να ωθήσουν ένα παιδί στο κλέψιμο. Το παιδί που είναι θυμωμένο, με τον εαυτό του, τους γονείς του, τον κόσμο γύρω του, συχνά καταφεύγει στο κλέψιμο για να "τιμωρήσει" τους άλλους, αυτούς με τους οποίους είναι θυμωμένο και όχι γιατί πραγματικά επιθυμεί το αντικείμενο που κλέβει. Έτσι, η κλοπή γίνεται μέσο εκδίκησης και έκφρασης του θυμού του παιδιού.

Όταν η οικογένεια βιώνει προβλήματα και οι γονείς είναι στα πρόθυρα του διαζυγίου, το παιδί νιώθει ανίσχυρο και θέλει να αντιδράσει, προκειμένου να "σώσει" την οικογένειά του. Σε μια τέτοια περίπτωση μπορεί να εμφανίσει ένα πρόβλημα συμπεριφοράς, όπως για παράδειγμα το να αρχίσει να κλέβει, ώστε να τραβήξει την προσοχή των γονιών του επάνω του και να τους κάνει να "ξεχάσουν" ή να πάψουν ν' ασχολούνται τόσο με το δικό του πρόβλημα.

Σε άλλες περιπτώσεις ένα παιδί μπορεί να αισθάνεται παραμελημένο και ότι δεν του δίνουν αρκετή προσοχή οι γονείς και οι γύρω του. Έτσι, καταφεύγει στην κλοπή (ή σε κάποια άλλη αρνητική συμπεριφορά) προκειμένου να το προσέξουν και να ασχοληθούν μαζί του.

Άλλοτε πάλι ένα παιδί μπορεί να καταφύγει στην κλοπή προκειμένου να κερδίσει ένα ελκυστικό αντικείμενο το οποίο θα χρησιμοποιήσει με τη σειρά του για να εντυπωσιάσει άλλα παιδιά, νομίζοντας ότι έτσι θα κάνει παρέες και θα κερδίσει φίλους.

Η Αμερικανική Ψυχιατρική Ακαδημία συμβουλεύει τους γονείς:

- Να μην προσπαθήσουν να καλύψουν το γεγονός του κλεψίματος.
- Να εξηγήσουν στο παιδί ότι το να κλέψει κάτι δεν είναι σωστό.
- Να βοηθήσουν το παιδί να επιστρέψει ή να πληρώσει το κλεμμένο αντικείμενο.
- Να σιγουρευτούν ότι το παιδί δεν επωφελείται της κλεψιάς με κανέναν τρόπο.
- Να μην αρχίσουν να λένε στο παιδί τους ότι αφού έκλεψε μία φορά θα ξανακλέψει και να μην θεωρούν τη μία αυτή φορά προάγγελο μελλοντικής κακής συμπεριφοράς και να μην πουν στο παιδί τους ότι το θεωρούν κλέφτη ή κακό άνθρωπο.
- Να πουν ξεκάθαρα στο παιδί τους ότι τέτοια συμπεριφορά δεν είναι ανεκτή ούτε στην οικογένεια ούτε στην κοινωνία που ζουν.
- Όταν το παιδί πληρώσει ή επιστρέψει το κλεμμένο αγαθό, το ζήτημα θα πρέπει να ξεχαστεί και οι γονείς δεν θα πρέπει να το ξανα - αναφέρουν, ώστε το παιδί να κάνει ένα νέο ξεκίνημα.

Πότε το κλέψιμο αποτελεί σημάδι μεγαλύτερων προβλημάτων;

Αν το παιδί εξακολουθεί να κλέβει, ή αυτή η συμπεριφορά του συνοδεύεται και από άλλες αρνητικές συμπεριφορές, τότε το ότι κλέβει μπορεί να είναι ένα από τα συμπτώματα κάποιων σοβαρότερων προβλημάτων στη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού ή στην οικογένειά του.

Τα παιδιά που κλέβουν επανειλημμένα μπορεί να έχουν δυσκολίες στο να εμπιστευτούν άλλα άτομα και να συνάψουν στενές συναισθηματικές σχέσεις. Αντί λοιπόν να αισθάνονται ενοχές για τη συμπεριφορά τους, μπορεί να κατηγορούν τους άλλους, με το σκεπτικό ότι "αφού αρνούνται να μου δώσουν αυτό που θέλω, θα το πάρω έτσι κι αλλιώς και θα τους δείξω εγώ". Σε τέτοιες περιπτώσεις η συμβολή των ειδικών είναι απαραίτητη ώστε να εκτιμηθεί το βάθος του προβλήματος και να δοθούν οι σωστές κατευθύνσεις για την επίλυσή του.

** Πηγή: **Γιατί τα παιδιά κλέβουν;** Δρ. Λίζα Βάρβογλη, Ph.D. Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια (προσπελάστηκε στο διαδίκτυο 19-04-2016).

Επιλογή Κειμένου : Κυριάκος Περβανάς